

NOTAT

[Dato]
2024-5452

Svar til TV2 Bornholm ang. trafik al ligestilling

Landevejsprincippet

Landevejsprincippet indebærer, at billetprisen for at sejle med en færge fastsættes således, at den svarer til omkostningen ved at køre en tilsvarende strækning på landevej. Baseret på ministeriets beregninger, som følger nedenfor, er det fortsat vurderingen, at den maksimale gennemsnitspris for at sejle med færge til Bornholm holder sig inden for de takstfastsatte omkostninger ved at køre til Bornholm. Følgende tabel illustrerer den maksimale gennemsnitspris for to udvalgte billettyper ("gående" og "bil inkl. 5 personer") sammenholdt med den prisopregnede landevejstakst for at køre til Bornholm:

Billettype	Maksimal gennemsnitspris (2025)	Landevejstakst til Bornholm (2025-priser)	Mindrepris ved at sejle med færgen
Gående, voksen	79,42	109,34	29,92
Bil (inkl. 5 personer)	416,88	585,01	168,13

Tabel 1: Maksimal gennemsnitspris og landevejstakst

Det betyder, at Bornholm er overkompenseret med ca. 2. mio. kr.

Landevejsprincippet er grundlæggende simpelt, men kan beregningsmæssigt være mere kompliceret. Landevejsprincippet forudsætter en beregning af, hvad det vil koste i gennemsnit at køre en strækning på 1 km på landevejen. Der fastsættes på den baggrund en såkaldt takst for de enkelte billetkategorier.

Billettaksterne til beregning af et landevejsprincip er som følger:

Passagerer/køretøjer	Kr. pr. km (2015-niveau)
Passager til fods eller i bil	1,27
Cykler	1,27
Personbil	3,62
Motorcykler og knallerter m.v.	1,81
Campingvogn	3,62
Bus	6,11

Tabel 2: Billettakster til beregning af et landevejsprincip

Taksterne bygger på Transportministeriets rapport om ”Rammerne for den fremtidige færgebetjening for Bornholm” fra juni 2014. Det bemærkes, at taksterne er udregnet i et 2015-prisniveau, hvorfor taksterne nødvendigvis skal prisopregnes, så de tilpasses prisniveauet for det pågældende år. For at prisopregne landevejstakterne er der, i dette tilfælde, gjort brug af Danmarks Statistiks nettoprisindeks (PRIS115). Således ligger landevejstaksten på kategorien ”passagerer til fods eller i bil” eksempelvis på 1,56 kr. i 2025. Landevejstaksten for billettyperne udregnes som følger:

Takst for pågældende billettype * Afstand

Eksempelvis findes landevejstaksten for gående passagerer til Bornholm ved at gange 1,56 med afstanden mellem Rønne og Ystad på 70 km. Dermed er landevejstaksten for gående passagerer 109,34 kr. i 2025.

For personbiler gælder det, at en bil i gennemsnit har 2,5 passagerer inkl. føreren. Disse 2,5 passagerer skal nødvendigvis medtages når landevejstaksten til Bornholm for personbiler udregnes. Således udregnes landevejstaksten til Bornholm for personbiler som følger:

(Takst for personbil + Takst for gående passager * 2,5) * Afstand

På baggrund af ovenstående formel, kan det udledes, at Landevejstaksten i 2025 ligger på 585,01 for personbiler til Bornholm inkl. 2,5 passagerer.

Sammenholdes landevejstaksterne med de maksimale gennemsnitspriser, ses det, som illustreret i tabel 1, at de maksimale gennemsnitspriser fortsat ligger inden for taksterne gældende for landevejsprincippet.

Det skal i øvrigt bemærkes, at landevejstaksten forudsætter, at bilen har 2,5 personer, mens man med de mest solgte personbilsbilletter til Bornholm, kan medtage op til fem personer uden ekstra gebyr.

Ovenstående dokumenterer, at billetpriserne til Bornholm fortsat holdes inden for rammerne af landevejsprincippet. Dette sikrer, at prisen for færgerejsen afspejler de tilsvarende omkostninger ved landevejstransport. Ved at fastholde dette princip understøttes den trafikale ligestilling, idet bornholmerne og besøgende har adgang til transportmuligheder til en pris, der er konkurrencedygtig og retfærdig i forhold til resten af landet.

Årsager til øget tilskud til fæргеbetjeningen af Bornholm

I det følgende redegøres der for, hvorfor de maksimale gennemsnitspriser på færgebilletter til og fra Bornholm er steget, samtidig med at tilskuddet til fæргеbetjeningen af Bornholm ligeledes er blevet forhøjet.

Når der omtales prisstigninger, skal der, sammen med reguleringer i Kontrakten om fæргеbetjeningen af Bornholm samt senere til-lægskontrakter, tages højde for de årlige pristalsopregninger. Pristalsregulering er en regulering, der skal sikre, at prisniveauet holder trit med de generelle prisstigninger i samfundet (inflationen). Både de maksimale gennemsnitspriser og statstilskuddet prisreguleres, hvilket bidrager til forklaringen på det stigende tilskud og de stigende billetpriser.

En anden væsentlig forklaring på den markante stigning i tilskuddet til fæргеbetjeningen af Bornholm findes i Aftale om Vækst og Udvikling i Hele Danmark af 9. februar 2016 og Aftale om Finanslov 2017 af 18. november 2016 mellem den daværende regering (V), DF, LA og K. Her blev der afsat midler til billetprisreduktioner på passagervendte færgebilletter til en række øer rundt omkring i Danmark, herunder 51,6 mio. kr. (2018-priser) årligt til fæргеbetjeningen af Bornholm.

På mange færgeruter blev midlerne anvendt til at implementere landevejsprincippet. Da dette allerede var opnået for Bornholm, blev midlerne i stedet anvendt på andre områder. Konkret blev de brugt til en ekstra frekvens på minimums- og lavkapacitetsdage, så

færger, året rundt sejlede fire daglige afgang, samt til billetprisreduktioner på pendlerbilletter. Det øgede tilskud havde således ingen indvirkning på de maksimale billetpriser, men blev i stedet prioriteret til forbedringer af andre aspekter af færgedriften.

Fastsættelse af maksimale billetpriser

Det er først og fremmest vigtigt at bemærke, at ministeriet ikke kan nikke genkendende til din påstand om, at billetpriserne er steget med 80 pct. siden 2018, som du nævner i din mailkorrespondance med ministeriet. Som det fremgår af vedlagte materiale, er den maksimale gennemsnitspris på billettypen "Bil (inkl. 5 personer)" steget fra 331,95 kr. i 2018 til 416,88 kr. i 2025. Ligeledes er den maksimale gennemsnitspris for billettypen "Gående, Voksen" steget fra 63,24 kr. i 2018 til 79,42 kr. i 2025. Prisstigningerne indebærer en stigning på 25,6 pct., og er, som beskrevet, sket som følge af stigninger i nettoprisindekset, samt stigende oliepriser.

Transportministeriet har som en del af kontrakten fastlagt billetstrukturen og defineret, hvor meget billetter inden for forskellige billettyper maksimalt må koste. Rederiet vil selv skulle fastsætte billetpriserne, men priserne må ikke overstige de lofter, der er fastlagt i kontrakten. Den dynamiske prisstruktur betyder i praksis, at billetpriserne sættes højere i perioder med høj efterspørgsel og tilsvarende sættes lavere i lavsæsonen, hvor efterspørgslen er mindre. Prisen er således et instrument til at regulere efterspørgslen, så den matcher udbuddet på alle afgang over året.

Det fremgår af kontrakten om færgebetjening af Bornholm, bilag 2, pkt. 4.4.1, at Transportministeriet skal fremsende prisopregnede maksimalpriser og maksimale gennemsnitspriser til Molslinjen. På baggrund heraf udarbejder Molslinjen et udkast til billetpriser, som sendes i høring hos Kontaktrådet. Herefter sendes det godkendelse i ministeriet.

Det følger endvidere af kontraktens bilag 2, pkt. 4.5.1, at Molslinjen årligt skal fremsende en opgørelse over de realiserede gennemsnitspriser for det forudgående år. På baggrund af disse foretager ministeriet en regulering i det efterfølgende kalenderår for de billettyper, hvor Molslinjen har realiseret en gennemsnitspris, der er højere end de af ministeriet fremsendte maksimale gennemsnitspriser.

Kontrakten indeholder en olieprisregulering, som betyder, at halvdelen af konsekvenserne ved ændringer i oliepriserne – både ved stigende og faldende oliepriser – bæres af rederiet, mens den anden halvdel reguleres via billetpriserne. Indenfor et bånd på +/- 5 pct. bærer rederiet dog den fulde risiko for ændringer i oliepriserne. På grund af den indførte olieprisregulering vil de fastlagte lofter på billetpriserne være påvirket af olieprisudviklingen. Dette fik mærkbar indvirkning på de maksimale billetpriser i 2024, der foruden stigninger i nettoprisindekset, steg med 16,4 pct. som følge af stigende oliepriser i 2023. Efterfølgende er de maksimale gennemsnitspriser for 2025 faldet på ny i takt med oliepriserne.

Ministeriet har til dette notat vedlagt de pristalsopregnede maksimale gennemsnitspriser og maksimumpriser i kontraktperioden. Af disse oversigter fremgår også, hvordan priserne er pristalsopregnet og reguleret for oliepristillæg samt, hvordan der er korrigeret for overskridelser af priserne i tidligere år.

Endvidere vil vi henvise til Bornholmeranalysen side 7 figur 3, som viser prisudvikling for færgebilletter 2005-2023 (<https://www.trm.dk/publikationer/2023/bornholmeranalysen>).